

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στην πρόταση νόμου: «Για τη θεσμοθέτηση του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και συνοδευτικών υπηρεσιών κοινωνικής υποστήριξης»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Όπως πιστοποιούν η παγκόσμια ιστορία, αλλά και μελέτες όπως οι εκθέσεις του Ο.Η.Ε. για την «Ανθρώπινη Ανάπτυξη», η χωρίς δεσμευτικές κοινωνικές, οικολογικές και γενικότερα ποιοτικές προδιαγραφές οικονομική μεγέθυνση δεν οδηγεί στην κοινωνική ευημερία. Αντίθετα, συνοδεύεται από διεύρυνση των κοινωνικών ανισοτήτων, αύξηση της σχετικής φτώχειας, καθώς και από φαινόμενα ακραίας φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.

Η ριζική αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών απαιτεί βαθιά αλλαγή στους σκοπούς και τα κίνητρα του οικονομικού συστήματος, στις κοινωνικές σχέσεις, την παιδεία και τον πολιτισμό. Αυτή όμως η ανάγκη δεν σημαίνει ότι πρέπει να αναβάλλουμε για το μέλλον λύσεις που μπορούν να εφαρμοστούν από τώρα και να προσφέρουν ανακούφιση στα θύματα της φτώχειας - ιδιαίτερα των ακραίων μορφών της - και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Σε σχέση με το πρόβλημα αυτό, το Συμβούλιο Υπουργών της Ε.Ε. εξέδωσε τη Σύσταση 92/441 η οποία καλεί τα κράτη μέλη «να αναγνωρίσουν το βασικό δικαίωμα κάθε ατόμου σε επαρκείς πόρους και κοινωνική πρόνοια ώστε να ζει με τρόπο συμβατό με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια».

Ένα από τα μέσα για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός είναι και η θεσμοθέτηση του δικαιώματος σε ένα εγγυημένο εισόδημα που το κράτος εγγυάται σε όλους τους πολίτες του. Σήμερα, οι χώρες της Ε.Ε. των «15» έχουν θεσμοθετήσει το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα και μόνο η χώρα μας δεν έχει συμμορφωθεί προς τη σύσταση αυτή, αλλά και στο σχετικό κοινωνικό αίτημα.

Βεβαίως, από μόνη της η θεσμοθέτηση του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος δεν εξασφαλίζει μια αξιοπρεπή ζωή. Και αυτό δεν οφείλεται μόνο στο ύψος του εγγυημένου εισοδήματος. Οφείλεται στο ότι η αξιοπρεπή ζωή εξαρτάται από πολλούς άλλους παράγοντες. Ακριβώς γι' αυτό, θεμελιώδη αρχή του προτεινόμενου σχεδίου νόμου συνιστά η θέση, ότι για τα άτομα που είναι ή μπορούν να καταστούν ικανά για εργασία, το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα πρέπει να κατανοηθεί και να λειτουργήσει στην πράξη όχι ως αυτοσκοπός, αλλά ως μέσο, προκειμένου οι αποδέκτες του να υποβοηθηθούν στην αναζήτηση εργασίας και στην κανονική επανένταξή τους στην κοινωνική ζωή.

Ακόμη, ο θεσμός του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος πρέπει να εντάσσεται σε ένα ευρύτερο και συνεκτικό πλέγμα πολιτικής που θα αντιμετωπίζει όχι μόνο την ακραία φτώχεια, αλλά συνολικότερα τη φτώχεια, τις ανισότητες και τις αιτίες που τις δημιουργούν.

Η αντίληψη αυτή βρίσκεται σε αντιστοιχία και με τη «γνώμη» που έχει διατυπώσει η Ο.Κ.Ε. (Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή) με τίτλο «Η φτώχεια στην Ελλάδα» (Γνώμη αρ. 41, Ιούλιος 2000). Συγκεκριμένα αναφέρει: «Η συμβολή του «ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος» στην καταπολέμηση της φτώχειας, δεν πρέπει να

εξαντλείται στην απλή παροχή οικονομικής βοήθειας προς τους φτωχούς. Αντιθέτως, η πολιτική του «ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος» οφείλει να λειτουργεί στο πλαίσιο μιας συνολικής πολιτικής που θα στοχεύει στην οικονομική και κοινωνική επανένταξη όσων λαμβάνουν την παροχή. Η συνολική αυτή πολιτική πρέπει να συντίθεται από τις αρχές της πολιτικής για την απασχόληση και την αντιμετώπιση της ανεργίας, της πολιτικής εκσυγχρονισμού των συστημάτων κοινωνικής προστασίας και της πολιτικής κατά του κοινωνικού αποκλεισμού.

Το «ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα» σχεδιάζεται ως σύνολο μεταβατικού και επείγοντα χαρακτήρα μέτρων με στόχο τον άμεσο μετριασμό ακραίων καταστάσεων στέρησης. Ταυτόχρονα όμως, εντάσσεται ως βασικό εργαλείο στα ευρύτερα πλαίσια μιας πολυδιάστατης σύνθετης πολιτικής που περιλαμβάνει την κοινωνική προστασία και κοινωνική ασφάλιση, την υγεία, την εκπαίδευση, την προστασία της οικογένειας, τη στέγαση, την απασχόληση, την οικονομική και κοινωνική ολοκλήρωση των ασθενέστερων πληθυσμιακών στρωμάτων».

Η αναγκαιότητα για τη θεσμοθέτηση και στη χώρα μας του «ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος» δεν απορρέει μόνο από την ανάγκη συμμόρφωσης προς τη σχετική σύσταση της Ε.Ε.. Πρωτίστως απορρέει από το γεγονός ότι το κοινωνικό κράτος είναι αποσπασματικό και το δίχτυ κοινωνικής ασφάλειας διάτρητο, με αποτέλεσμα να μένουν χωρίς προστασία άτομα που την έχουν ιδιαίτερη ανάγκη. Ενδεικτικές μελέτες εκτιμούν ότι τουλάχιστον 573.500 άτομα ή 224.000 νοικοκυριά ζουν υπό συνθήκες ακραίας φτώχειας, με εισόδημα λιγότερο από 5 ευρώ την ημέρα (βλ. «Η Κοινωνική Αλληλεγγύη και οι Αντιφάσεις της», Μάνος Ματσαγγάνης, εκδόσεις Κριτική, σελ. 130 - 132). Με την επέκταση της μερικής απασχόλησης, της ανασφάλιστης εργασίας, της αύξησης των μονογονεϊκών οικογενειών, της μαστιγας των ναρκωτικών, της μακροχρόνιας ανεργίας και άλλων παραγόντων ενδέχεται ο πληθυσμός αυτός να αυξάνει σημαντικά με κίνδυνο τον οριστικό αποκλεισμό πολλών από τα άτομα αυτά από την αγορά εργασίας και την κοινωνική ζωή.

Το «ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα», μαζί με τους συνοδευτικούς μηχανισμούς επανένταξης, όπως προτείνεται στο παρόν σχέδιο νόμου, μπορεί να λειτουργήσει ως ανάχωμα σε μια τέτοια επικίνδυνη κοινωνική προοπτική.

Είναι σαφές ότι το «ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα» δεν επιχειρεί να υποκαταστήσει το πάγιο αίτημα για σταθερή και πλήρη απασχόληση για όλους. Ούτε έρχεται σε αντίθεση με τη θέση για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των μακράς διάρκειας ανέργων, το ύψος του εισοδήματος ανεργίας και την επιμήκυνση του χρόνου χορήγησής του.

Η θεσμοθέτηση του «ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος» ούτε αντιστρατεύεται άλλα μέσα και πολιτικές κοινωνικής προστασίας, ούτε έρχεται να μειώσει άλλα επιδόματα. Αντιθέτως, μπορεί, υπό προϋποθέσεις, να λειτουργήσει ενισχυτικά στον αγώνα ενάντια στη φτώχεια και υπέρ της πλήρους απασχόλησης.

Το ακριβές ύψος της δαπάνης που θα απαιτηθεί δεν μπορεί να υπολογισθεί εκ των προτέρων αφού δεν υπάρχουν αξιόπιστα στοιχεία για τον ακριβή αριθμό των δικαιούχων. Πάντως, το κόστος αυτό δεν αναμένεται να υπερβεί το 0,2% - 0,5% του Α.Ε.Π.. Και εν πάσει περιπτώσει, κατά τα 3 πρώτα έτη πιλοτικής εφαρμογής τίθεται ως περιορισμός ότι το ετήσιο κόστος δεν θα υπερβεί

το 0,5% του Α.Ε.Π.. Στο διάστημα αυτό θα γίνει αξιόπιστη καταγραφή των δικαιούχων, θα αποκτηθεί μια πρώτη εμπειρία και θα καταστεί δυνατός ο ακριβής προϋπολογισμός του «κόστους».

Η πιο κρίσιμη απαίτηση του προτεινόμενου συστήματος είναι η σωστή οργάνωση του σχετικού μηχανισμού, η θωράκισή του από φαινόμενα πελατειακών σχέσεων ή κακοδιαχείρισης και κυρίως η εξασφάλιση των αναγκαίων συνοδευτικών υπηρεσιών υποβοήθησης των δικαιούχων, ώστε το χορηγούμενο εισόδημα να «πιάνει τόπο», να βελτιώνει πραγματικά την κοινωνική τους θέση και να υποβοηθά τα άτομα που είναι ή μπορούν να καταστούν ικανά για εργασία να ζουν τελικά από το εισόδημα της δικής τους εργασίας και όχι από βοηθήματα.

Ακριβώς γι' αυτό, ως οργανωτική δομή προτείνεται αφ' ενός η αξιοποίηση υφιστάμενων αποκεντρωμένων θεσμών και υπηρεσιών και αφ' ετέρου μια ανεξάρτητη αρχή η οποία θα έχει την ευθύνη της οργάνωσης της διαρκούς αξιολόγησης του ποιοτικού ελέγχου και της συνεχούς βελτίωσης της κοινωνικής αποτελεσματικότητας του θεσμού.

Η θεσμοθέτηση του «ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος» αποτελεί για την κοινωνία μας μια προτεραιότητα που έχει να κάνει με την κοινωνική δικαιοσύνη, την κοινωνική αλληλεγγύη αλλά και με την «εθνική μας υπερηφάνεια». Ειδικά η τελευταία δεν θεμελιώνεται με πολυδάπανα έργα επίδειξης αλλά με θεσμούς που καθιστούν την κοινωνία μας πιο αλληλέγγυα.

Για τη διαμόρφωση του προτεινόμενου σχεδίου νόμου ελήφθησαν υπόψη προηγούμενες νομοθετικές πρωτοβουλίες (όπως σχετική πρόταση νόμου βουλευτών του ΠΑΣΟΚ (2001) που όμως δεν έφτασε ποτέ στο στάδιο της κοινοβουλευτικής συζήτησης) καθώς και μελέτες ειδικών. Μελετήθηκε επίσης η νομοθεσία που ισχύει στις άλλες χώρες της Ε.Ε.. Προκρίθηκαν εκείνες οι ρυθμίσεις που, κατά την άποψη των προτεινόντων το παρόν σχέδιο νόμου, προσιδιάζουν καλύτερα στις συνθήκες της δικής μας περίπτωσης.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Αντικείμενο και στόχος (Άρθρο 1)

Στο άρθρο αυτό διατυπώνονται το αντικείμενο και οι στόχοι του νόμου. Αντικείμενο είναι η θεσμοθέτηση του δικαιώματος σε ένα ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα στην Ελλάδα. Ο στόχος είναι διπλός: Η οικονομική και κοινωνική στήριξη ατόμων που διαβιούν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας και η δημιουργία μηχανισμού υποβοήθησης των δικαιούχων για απασχόληση και κοινωνική επανένταξη.

Πρόγραμμα κοινωνικής επανένταξης και οικονομικής δραστηριότητας (Άρθρο 2)

Θεσμοθετείται ο συνδυασμός εισοδηματικής ενίσχυσης με πολιτικές κοινωνικής επανένταξης των δικαιούχων, ορίζεται η υποχρέωσή τους να συμμετάσχουν σε προγράμματα οικονομικής και κοινωνικής επανένταξης και διευκρινίζεται ότι αυτή δεν αφορά περιπτώσεις όπου οι δικαιούχοι δεν μπορούν αντικειμενικά να εργαστούν, λόγω ειδικών συνθηκών.

Περιεχόμενο προγράμματος ένταξης (Άρθρο 3)

Γίνεται αναφορά στις αρχές, το περιεχόμενο και τον

τρόπο κατάρτισης των εξατομικευμένων προγραμμάτων κοινωνικής και επαγγελματικής επανένταξης, στο ρόλο των δικαιούχων στην κατάρτισή τους και στις συνέπειες σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τους όρους τους.

Διάρκεια χορήγησης (Άρθρο 4)

Δεν ισχύει χρονικός περιορισμός για δικαιούχους που δεν είναι και δεν μπορούν να καταστούν ικανοί για εργασία. Για τους δικαιούχους που είναι ικανοί για εργασία επίσης δεν υπάρχει χρονικός περιορισμός, αλλά η περίπτωσή τους επαναξιολογείται ανά έτος και η καταβολή του επιδόματος συνεχίζεται, εφόσον εξακολουθούν να συντρέχουν οι προϋποθέσεις.

Δικαιούχοι (Άρθρο 5)

Ορίζονται οι δικαιούχοι του επιδόματος (νοικοκυριά καθώς και μεμονωμένα άτομα που ζουν μόνα τους), των οποίων το εισόδημα δεν επαρκεί για την κάλυψη βασικών αναγκών επιβίωσης και είναι χαμηλότερο από το καθορισμένο ύψος του εγγυημένου ορίου.

Νοικοκυριό – Οικογένεια (Άρθρο 6)

Ορίζονται τα πρόσωπα που θεωρούνται ότι αποτελούν την οικογένεια του έχοντος ανάγκη την παροχή του χρηματικού βοηθήματος και που συμβιώνουν μαζί του στο ίδιο νοικοκυριό. Βάσει όσων ορίζει το άρθρο 8 του παρόντος νόμου ακολουθεί ενδεικτικό παράδειγμα: (Για λόγους απλούστευσης θεωρούμε ότι το «ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα» είναι 100 μονάδες).

Άτομο που ζει μόνο του	100 μονάδες
Δύο σύζυγοι	200 μονάδες
Νοικοκυριό με τρεις ενήλικους	270 μονάδες
Δύο γονείς + ένα παιδί	250 μονάδες
Δύο γονείς + δύο παιδιά	300 μονάδες
Μονογονεϊκή οικογένεια με ένα παιδί	150 μονάδες
Μονογονεϊκή οικογένεια με δύο παιδιά	200 μονάδες

Πλήρωση κριτηρίων επιλεξιμότητας (Άρθρο 7)

Περιγράφονται τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγηση επιδόματος «ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος» και μεγέθη που συντελούν στον υπολογισμό του ύψους του, όπως εισόδημα, διαθεσιμότητα για συμμετοχή σε προγράμματα επαγγελματικής και κοινωνικής επανένταξης, ηλικία, η χορήγηση άλλων βοηθημάτων, κ.λπ.). Επίσης προβλέπεται ότι το 20% των εισοδημάτων από εργασία δεν λαμβάνεται υπόψη κατά τον υπολογισμό του εισοδήματος του ενδιαφερομένου, έτσι ώστε να ενθαρρύνεται η αναζήτηση εισοδημάτων μέσω εργασίας. Παραβλέπονται επίσης εισοδήματα από υποτροφίες και άλλα σπουδαστικά βοηθήματα, επιδόματα που χορηγούνται για λόγους αναπηρίας, καθώς και επιδόματα πολύτεκνων και απροστάτευτων παιδιών.

Ύψος «ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος» (Άρθρο 8)

Το ύψος του «ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος» ορίζεται με κοινή υπουργική απόφαση των υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Το ποσό αυτό δεν μπορεί να είναι κατώτερο του ορίου ακραίας φτώχειας όπως αυτό ορίζεται από το Υπουργείο

Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Αν το όριο αυτό οριστεί στο 25% του κατά κεφαλή Α.Ε.Π., το «ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα», δεν μπορεί να είναι κατώτερο των 247 ευρώ για το έτος 2003. (βλ. σχετικό πίνακα)

Α.Ε.Π. κατά κεφαλή (2003)	13847	100%
Κατώτατος μισθός		
518 ευρώ ανά μήνα X 14	7256	
Ενδεικτικό όριο φτώχειας	6923	50% του Α.Ε.Π. κατά κεφαλή
Ενδεικτικό όριο ακραίας φτώχειας	3461	25% του Α.Ε.Π. κατά κεφαλή
Ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα 247 ευρώ ανά μήνα X 14	3458	
Κατώτερη σύνταξη του Ο.Γ.Α.	170 ανά μήνα	

(Σημείωση: Όλα τα στοιχεία αναφέρονται στο έτος 2003)

Σε έκτακτες συνθήκες με κοινή υπουργική απόφαση των παραπάνω υπουργών μπορεί να αυξάνεται για περιορισμένη περίοδο. Η συχνότητα απόδοσης του επιδόματος είναι 14 φορές το χρόνο.

Ποσό και μορφές του επιδόματος του «ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος» (Άρθρο 9)

Το καταβαλλόμενο επίδομα «ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος» υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ του ελάχιστου ορίου εγγυημένου εισοδήματος που αντιστοιχεί σε άτομο ή οικογένεια δικαιούχων και του ποσού των εισοδημάτων τους και καλύπτει τη διαφορά του καθορισμένου ύψους μεταξύ ελάχιστου ορίου διαβίωσης και ιδίων πόρων του νοικοκυριού. Στο άρθρο αυτό καθορίζεται το «ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα» μιας οικογένειας ανάλογα με την σύνθεσή της (αριθμός ενηλίκων, παιδιών) με μέτρο το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα που αναλογεί σε ένα άτομο που ζει μόνο, και ορίζεται ότι το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα δεν φορολογείται. Το «ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα» μπορεί, υπό προϋποθέσεις, στο σύνολό του ή μέρος του, να καταβάλλεται υπό την μορφή παροχών σε είδος (π.χ. άτομα στο στάδιο απεξάρτησης).

Αίτηση απόδοσης (Άρθρο 10)

Ορίζονται τα της υποβολής αίτησης απόδοσης του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος και η υποχρέωση του/των ενδιαφερόμενων να υποβάλουν τα νόμιμα αποδεικτικά στοιχεία που θα καθοριστούν από νομοθετικό διάταγμα και θα αποδεικνύουν την οικονομική τους κατάσταση. Ο ενδιαφερόμενος δεσμεύεται ότι αποδέχεται να συμμετάσχει σε πρόγραμμα επανένταξης, με εξαίρεση δικαιούχων που πάσχουν από σοβαρές ασθένειες ή αναπηρία ή φροντίζουν βρέφη ή ανάπηρα άτομα. Ορίζεται ότι ο αρμόδιος φορέας υποχρεούται να λάβει απόφαση για την έναρξη καταβολής του επιδόματος σε ένα μήνα από την ημέρα υποβολής των δικαιολογητικών και ότι ο δικαιούχος, σε περίπτωση αρνητικής απόφασης, έχει δικαίωμα έφεσης και προσφυγής στην εποπτεύουσα ανεξάρτητη διοικητική αρχή. (ορίζεται στο άρθρο 12).

Παύση και επιστροφή (Άρθρο 11)

Ορίζονται οι συνθήκες παύσης της απόδοσης του επιδόματος, εφόσον χάρη στην εργασία του ο δικαιούχος επιτυγχάνει εισόδημα που ξεπερνάει το ελάχιστο εγγυημένο όριο. Για διάστημα τριών μηνών από την εξεύρεση εργασίας και την αλλαγή της οικονομικής κατάστασης του δικαιούχου, συνεχίζει να λαμβάνει το 50% του επιδόματος, ως χρηματική ενθάρρυνση της επανένταξής του. Ορίζονται οι υποχρεώσεις του δικαιούχου σχετικά με την ταχεία ενημέρωση της αρμόδιας αρχής για κάθε αλλαγή της οικονομικής ή επαγγελματικής κατάστασης που δύναται να επισύρει τροποποίηση ή παύση της παροχής, καθώς και οι περιπτώσεις παύσης της απόδοσης ή επιστροφής της παροχής, αν ο δικαιούχος αδικολογητά δεν ανταποκριθεί σε υποχρεώσεις που έχει αναλάβει στα πλαίσια του προγράμματος.

Ίδρυση ανεξάρτητης διοικητικής αρχής (Άρθρο 12)

Με το άρθρο 12 συγκροτείται ανεξάρτητη διοικητική αρχή για το «ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα», η οποία έχει την ευθύνη της εφαρμογής του μέτρου. Ο ορισμός, η θητεία, η έδρα, η σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου και η δομή της θα καθοριστούν με υπουργική απόφαση. Στο άρθρο καθορίζονται οι αρμοδιότητες της ανεξάρτητης διοικητικής αρχής και η υποχρέωσή της για κατάρτιση και υποβολή ολοκληρωμένου επιχειρησιακού σχεδίου, που θα καθορίζει το πλαίσιο της συνεργασίας και των συμφωνιών της με τους φορείς υλοποίησης του μέτρου.

Διασφάλιση εξατομικευμένης και προσωποποιημένης φύσης του θεσμού (Άρθρο 13)

Το άρθρο διασφαλίζει ότι η ανεξάρτητη διοικητική αρχή θα υποστηρίζει τους δικαιούχους με συμβουλές και βοήθεια από ειδικευμένους συνεργάτες, οι οποίοι θα παρέχουν υποστήριξη στους δικαιούχους με εξατομικευμένα και προσωποποιημένα προγράμματα. Ορίζονται τα καθήκοντά τους.

Πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος (Άρθρο 14)

Ο νόμος εφαρμόζεται πιλοτικά επί τρία έτη από την ψήφιση του ώστε να εντοπιστούν και να καταγραφούν οι τυχόν δυσλειτουργίες και το πραγματικό λειτουργικό κόστος του μέτρου. Θα πρέπει να υλοποιηθεί το συντομότερο δυνατό σε περιορισμένο αριθμό περιφερειών.

Χρηματοδότηση του «ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος» (Άρθρο 15)

Η δαπάνη για το «ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα» βαρύνει τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Με την ψήφιση του νόμου δεσμεύεται για σκοπούς υλοποίησης τουλάχιστον το 0,25% του Α.Ε.Π.. Το ποσό αυτό, εφόσον δεν απορροφηθεί στη διάρκεια ενός έτους, μεταφέρεται στον προϋπολογισμό του επόμενου έτους αθροιστικά.

Έναρξη ισχύος (Άρθρο 16)

Στο άρθρο αυτό ορίζονται χρονικά περιθώρια για να τεθεί ο νόμος σε ισχύ, να συγκροτηθεί η ανεξάρτητη διοικητική αρχή για την εφαρμογή του μέτρου για «ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα», να ολοκληρωθεί η διαδικασία υπογραφής συμφωνιών με τους περιφερειακούς και τοπικούς φορείς υλοποίησης, να κατατεθούν αιτήσεις αποδοχής του βοηθήματος και να δημοσιευθούν κατά

περιφέρεια, νομό και δήμο οι τελικοί κατάλογοι των δικαιούχων της εγγύησης.

Αθήνα, 21 Ιουλίου 2004

Οι προτείνοντες βουλευτές

Γιάννης Δραγασάκης
Αλέκος Αλαβάνος
Φώτης Κουβέλης
Αθανάσιος Λεβέντης
Ασημίνα Ξηροτύρη – Αικατερινάρη
Νίκος Κωνσταντόπουλος

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

Για τη θεσμοθέτηση του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και συνοδευτικών υπηρεσιών κοινωνικής υποστήριξης

Άρθρο 1

Αντικείμενο και στόχος

Ο παρών νόμος θεσμοθετεί ένα ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, που διασφαλίζεται με την παροχή χρηματικής ενίσχυσης. Η εγγύηση απευθύνεται στα φτωχότερα από τα φτωχά νοικοκυριά, στους ανέργους και σε άτομα χωρίς προοπτική εργασίας. Έχει δύο στόχους, οι οποίοι είναι αλληλένδετοι μεταξύ τους.

Πρώτος στόχος του νόμου είναι η οικονομική και κοινωνική στήριξη των ατόμων που διαβιούν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας. Η πρόληψη της ακραίας φτώχειας και εξαθλίωσης με την παροχή από την πολιτεία μιας στοιχειώδους εισοδηματικής βάσης, αντίστοιχης με ένα επίπεδο διαβίωσης κάτω από το οποίο το κοινωνικό σύνολο δεν επιτρέπει να πέσει κανένα από τα μέλη του, διασφαλίζεται με το νόμο αυτόν.

Δεύτερος στόχος του νόμου είναι η δημιουργία ενός μηχανισμού υποβοήθησης των δικαιούχων του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος για απασχόληση και κοινωνική επανένταξη.

Άρθρο 2

Πρόγραμμα κοινωνικής επανένταξης και οικονομικής δραστηριότητας

1. Το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, όπως θεσμοθετείται με το νόμο αυτόν, συνδυάζει την εισοδηματική ενίσχυση με πολιτικές κοινωνικής επανένταξης των δικαιούχων μέσω της αγοράς εργασίας.

2. Όλα τα ικανά προς εργασία μέλη των νοικοκυριών που πληρούν τα εισοδηματικά κριτήρια επιλεξιμότητας υποχρεούνται να συμμετάσχουν σε ένα από τα διαθέσιμα προγράμματα οικονομικής δραστηριότητας και κοινωνικής επανένταξης με τη βοήθεια εξειδικευμένων λειτουργιών στη βάση εξατομικευμένου προγράμματος ενσωμάτωσης.

3. Από την υποχρέωση της παραγράφου 2 εξαιρούνται οι δικαιούχοι που αντικειμενικά δεν μπορούν να εργαστούν, είτε λόγω κλονισμένης υγείας ή σοβαρής αναπηρίας είτε λόγω άλλης ανυπέρβλητης αιτίας.

Άρθρο 3

Περιεχόμενο προγράμματος ένταξης

1. Οι αποδέκτες της παροχής πρέπει να είναι διαθέσιμοι για εργασία.

2. Τα υποχρεωτικά προγράμματα ένταξης εκπονούνται και επιλέγονται από κοινού από τον αρμόδιο φορέα και τους ικανούς προς εργασία δικαιούχους εντός του πρώτου μήνα καταβολής της εγγύησης. Ο δικαιούχος έχει όλα τα προνόμια όσων συμμετέχουν στα εν λόγω προγράμματα.

3. Κατά περίπτωση, το ατομικό πρόγραμμα ένταξης του δικαιούχου μπορεί να συνίσταται σε:

α. Αποδοχή της εργασίας που θα προτείνει ο φορέας υλοποίησης.

β. Αποδοχή επαγγελματικής κατάρτισης ή εκμάθησης μιας τέχνης, συμμετοχή σε σεμινάρια ανάπτυξης δεξιοτήτων.

γ. Παρακολούθηση του εκπαιδευτικού συστήματος ή συμπληρωματική εκπαίδευση για ενηλίκους στο πλαίσιο του προγράμματος «σχολείο δεύτερης ευκαιρίας».

δ. Απασχόληση που καλύπτει κοινωνικές ανάγκες και υποστήριξη μη κυβερνητικών οργανώσεων.

ε. Θεραπείες απεξάρτησης από ουσίες, συμμετοχή σε προγράμματα ψυχολογικής υποστήριξης και κοινωνικής αυτονομίας.

στ. Συμμετοχή σε προγράμματα εκπαίδευσης και απασχόλησης της Ε.Ε..

4. Ο φορέας υλοποίησης αναλαμβάνει την υποχρέωση να εξεύρει μία τουλάχιστον θέση εργασίας για κάθε συμμετέχοντα μέσα σε μια προθεσμία εντός έξι (6) μηνών.

5. Ο δικαιούχος διατηρεί το δικαίωμα να αρνηθεί μόνο μία φορά προσφερόμενη εργασία κατόπιν έγγραφης έκθεσης των λόγων της άρνησής του και να αιτηθεί εγγράφως εναλλακτική πρόταση εκ μέρους του αρμόδιου φορέα.

6. Στη δεύτερη απόρριψη η παροχή μειώνεται κατά 30%. Εξαιρούνται τα άτομα με ειδικές ανάγκες, τα άτομα άνω των 65 ετών και όσοι είναι υπεύθυνοι για τη φροντίδα βρεφών ή συγγενών με πλήρη αναπηρία.

7. Σε περίπτωση αδικαιολόγητης και επαναλαμβανόμενης άρνησης συμμετοχής ή αμέλειας, ισχύουν όσα ορίζει το άρθρο 11 παρ. 4.

Άρθρο 4

Διάρκεια χορήγησης

Δεν υφίσταται χρονικός περιορισμός για δικαιούχους που δεν είναι και δεν μπορούν να καταστούν ικανοί για εργασία. Για τους δικαιούχους που είναι ικανοί για εργασία επίσης δεν ισχύει χρονικός περιορισμός και συνεχίζεται, κατόπιν κατά περίπτωση επαναξιολόγησης ανά έτος, εφόσον εξακολουθούν να συντρέχουν οι προϋποθέσεις.

Άρθρο 5

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι της παροχής είναι όλα τα νοικοκυριά καθώς και τα μεμονωμένα άτομα που ζουν μόνα τους, των οποίων το εισόδημα δεν επαρκεί για την κάλυψη βασικών αναγκών επιβίωσης και είναι χαμηλότερο από το καθορι-

σμένο ύψος του εγγυημένου ορίου, όπως αυτό ορίζεται στα άρθρα 8 και 9.

Άρθρο 6 **Νοικοκυριό – Οικογένεια**

Η οικογένεια του έχοντος ανάγκη την παροχή του χρηματικού βοηθήματος αποτελείται από τα εξής αναφερόμενα πρόσωπα που συμβιώνουν μαζί του στο ίδιο νοικοκυριό:

- α. ο ενδιαφερόμενος - αιτών της παροχής του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος,
- β. ο/η σύζυγος ή το πρόσωπο που συμβιώνει με τον δικαιούχο,
- γ. τα ανήλικα τέκνα και οι ανήλικοι συγγενείς,
- δ. ανήλικοι υπό κηδεμονία,
- ε. ανήλικα υιοθετημένα τέκνα και τα ανήλικα τέκνα υπό υιοθεσία, εφόσον η διαδικασία έχει ήδη αρχίσει,
- στ. ενήλικοι, εάν εξαρτώνται αποκλειστικά από τον δικαιούχο ή την οικογένειά του.

Άρθρο 7 **Πλήρωση κριτηρίων επιλεξιμότητας**

1. Το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα δικαιούται οποιοδήποτε άτομο, ανεξάρτητα από υπηκοότητα, εφόσον πληρούνται τα κάτωθι κριτήρια και προϋποθέσεις:

- α) Εισόδημα του ενδιαφερομένου ή της οικογένειάς του χαμηλότερο από το καθορισμένο ύψος του εγγυημένου ορίου. Το οικογενειακό εισόδημα περιλαμβάνει εισοδήματα από εργασία, από περιουσία, ενοίκια, μερίσματα.
- β) Διαθεσιμότητα του ενδιαφερομένου για τη συμμετοχή στα υποχρεωτικά προγράμματα εργασίας επαγγελματικής κατάρτισης, κοινωνικής επανένταξης και οικονομικής δραστηριότητας, εάν δεν συντρέχουν σοβαροί λόγοι υγείας.
- γ) Εξάντληση όλων των δυνατοτήτων ευρέσεως εργασίας του ενδιαφερομένου και του/της συζύγου.
- δ) Νόμιμη κατοικία στην Ελλάδα.
- ε) Παροχή από τον ενδιαφερόμενο όλων των νόμιμων αποδεικτικών που κρίνονται απαραίτητα για την εκτίμηση της ατομικής και οικογενειακής οικονομικής κατάστασης.
- στ) Συμπλήρωση του 18ου έτους ηλικίας.

2. Η απόδοση του ελάχιστου εγγυημένου επιδόματος δεν αποκλείει την παραχώρηση στον δικαιούχο και την οικογένειά του περαιτέρω ειδικών βοηθημάτων για την κάλυψη δαπανών σχετικών με την υγεία, την εκπαίδευση, τις μεταφορές, τη στέγη, τη διατροφή, τη θέρμανση, την παρακολούθηση πολιτιστικών εκδηλώσεων κ.λπ..

3. Σχετικά με το εδάφιο α' παρ. 1, προβλέπεται η απαλλαγή του 20% όλων των εισοδημάτων που προέρχονται από εργασία κατά τον υπολογισμό του εισοδήματος του ενδιαφερομένου για την αποτελεσματικότερη καταπολέμηση της φτώχειας. Από το εδάφιο α' παρ. 1 παραβλέπονται επίσης τα εισοδήματα για υποτροφίες κατάρτισης, σπουδών, σπουδαστικά βοηθήματα. Εξαιρούνται επίσης, όλα τα επιδόματα που χορηγούνται για λόγους αναπηρίας, τα επιδόματα πολυτέκνων και απροστάτευτων παιδιών.

4. Το εδάφιο α' παρ. 1 αναφέρεται αποκλειστικά στο σύνολο των χρηματικών εισοδημάτων του ενδιαφερομένου και της οικογένειάς του και παραβλέπει τα τεκμαρτά εισοδήματα όπως η ιδιοκατοίκηση και η κατανάλωση ιδίας παραγωγής.

Άρθρο 8 **Ύψος ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος**

1. Με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ορίζεται το ύψος του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος. Το ποσό αυτό δεν μπορεί να είναι κατώτερο του ορίου ακραίας φτώχειας όπως αυτό ορίζεται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Σε έκτακτες συνθήκες (περιόδους έξαρσης του πληθωρισμού ή ακρίβειας) με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, το ύψος του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος μπορεί να αυξάνει για μια περιορισμένη περίοδο.

2. Η απόδοση του επιδόματος του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος καταβάλλεται για 14 φορές το χρόνο. Η καταβολή αρχίζει την πρώτη μέρα του μήνα μετά το μήνα στον οποίο αποκτάται το δικαίωμα και τερματίζεται την τελευταία μέρα του μήνα μέσα στον οποίο το δικαίωμα τερματίζεται.

Άρθρο 9 **Ποσό και μορφές του επιδόματος του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος**

1. Το ποσό του επιδόματος που απαιτείται για τη συμπλήρωση του εισοδήματος των δικαιούχων ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος ορίζεται ίσο προς τη διαφορά που υφίσταται μεταξύ του αντίστοιχου προς τη σύνθεση της οικογένειας ελάχιστου ορίου εγγυημένου εισοδήματος και του ποσού των εισοδημάτων της οικογένειας.

2. Το ποσό του επιδόματος καλύπτει τη διαφορά μεταξύ του καθορισμένου ύψους του ελάχιστου ορίου διαβίωσης και των ιδίων πόρων του νοικοκυριού.

3. Το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα καθορίζεται ως εξής: Ο πρώτος και δεύτερος ενήλικος του νοικοκυριού λαμβάνουν το 100% του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις. Ο τρίτος και κάθε ενήλικος πέραν του τρίτου δικαιούται το 70% του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος. Κάθε ανήλικο παιδί δικαιούται το 50% του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος.

4. Το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα δεν φορολογείται.

5. Σε ειδικές περιπτώσεις το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα μπορεί, στο σύνολό του ή μέρος του, να καταβάλλεται υπό τη μορφή παροχών σε είδος (π.χ. άτομα σε στάδιο απεξάρτησης).

Άρθρο 10 **Αίτηση απόδοσης**

1. Η αίτηση απόδοσης του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος υποβάλλεται στους αρμόδιους φορείς υλοποίησης με τους οποίους συνεργάζεται η ανεξάρτητη διοικητική αρχή για το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα (άρθρο 12).

2. Ο ενδιαφερόμενος έχει την υποχρέωση να υποβάλει όλα τα νόμιμα αποδεικτικά στοιχεία που θα καθοριστούν από νομοθετικό διάταγμα και θα αποδεικνύουν την οικονομική του κατάσταση.

3. Ο ενδιαφερόμενος δεσμεύεται γραπτώς ότι αποδέ-

χεται να συμμετάσχει σε ένα από τα υποχρεωτικά προγράμματα ένταξης. Εξαιρούνται όσοι πάσχουν από σοβαρές ασθένειες ή αναπηρίες και όσοι είναι επιφορτισμένοι με τη φροντίδα βρεφών ή ατόμων με πλήρη αναπηρία.

4. Ο αρμόδιος φορέας υποχρεούται να λάβει μια απόφαση σε εύθετο χρόνο που δεν θα υπερβαίνει τον ένα μήνα από την ημέρα υποβολής των δικαιολογητικών.

α. Σε περίπτωση έγκρισης της αίτησης απόδοσης του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, η διαδικασία και το ύψος της απόδοσής του ορίζεται στα άρθρα 8 και 9 του παρόντος νόμου.

β. Η αίτηση είσπραξης του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος απορρίπτεται, εφόσον δεν πληρούνται τα κριτήρια επιλεξιμότητας όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 7 του παρόντος νόμου. Ο ενδιαφερόμενος έχει δικαίωμα έφεσης κατά της απόφασης και προσφυγής εντός τριάντα (30) ημερών στην ανεξάρτητη διοικητική αρχή για το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα. Θα πρέπει, προτού καταφύγει σε αυτή, να έχει έλθει σε επαφή με το συνεργαζόμενο αρμόδιο φορέα και, εφόσον αυτή αποβεί άκαρπη ή προβληματική, να καταθέσει αναφορά στην ανεξάρτητη διοικητική αρχή.

5. Σε κάθε περίπτωση, ο αρμόδιος φορέας υλοποίησης έχει την υποχρέωση να συντάξει μία ατομική έκθεση για κάθε ενδιαφερόμενο, στην οποία θα αιτιολογεί εμπεριστατωμένα το σκεπτικό της απόφασής του.

Άρθρο 11 **Παύση και επιστροφή**

1. Η απόδοση της παροχής παύει, εφόσον ο δικαιούχος διαμέσου του προγράμματος κοινωνικής επανένταξης και οικονομικής δραστηριότητας έχει επιτυχώς επανενταχθεί στην παραγωγική διαδικασία και το εισόδημά του ξεπερνάει το όριο της εγγύησης. Για διάστημα τριών (3) μηνών από την εξεύρεση εργασίας και την κοινοποίηση προς την αρμόδια αρχή της αλλαγής της οικονομικής κατάστασης του δικαιούχου, συνεχίζει αυτός να λαμβάνει το 50% του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος ως επιπλέον χρηματική ενθάρρυνση της επανένταξής του.

2. Ο δικαιούχος υποχρεώνεται να κοινοποιήσει στην αρμόδια αρχή εντός επτά (7) ημερών κάθε αλλαγή της οικονομικής ή επαγγελματικής του κατάστασης που δύναται να επισύρει τροποποίηση ή παύση της παροχής.

3. Η απόδοση της παροχής παύει, εάν διαπιστωθεί ότι ο δικαιούχος δεν πληροί κάποιο από τα κριτήρια επιλεξιμότητας που ορίζουν τα εδάφια α' έως στ' της παρ. 1 του άρθρου 7 του παρόντος νόμου.

4. Η παροχή του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος επιστρέφεται στο σύνολό της, εφόσον διαπιστωθεί ότι η χορήγησή της ήταν αποτέλεσμα ψευδών πιστοποιητικών και δηλώσεων ή παράλειψης πιστοποιητικών και δηλώσεων που απαιτούνται νόμιμα.

Άρθρο 12 **Ίδρυση ανεξάρτητης διοικητικής αρχής ***

1. Συγκροτείται ανεξάρτητη διοικητική αρχή για το

ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, η οποία έχει την ευθύνη της ορθής εφαρμογής του μέτρου.

2. Η επιλογή, ο ορισμός, η θητεία, η έδρα, η σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου της ανεξάρτητης διοικητικής αρχής, η δομή της υπηρεσίας θα καθοριστούν με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

3. Αποστολή της ανεξάρτητης διοικητικής αρχής είναι η συνολική διαχείριση του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, η ελεγκτική διαδικασία της εφαρμογής του νόμου, η εποπτεία της λειτουργίας των ειδικών γραφείων και της επιτροπής εμπειρογνομόνων, η καταγραφή των δικαιούχων και η τήρηση πλήρους αρχείου, η αξιολόγηση των αιτήσεων, η απόδοση της παροχής, η διερεύνηση και κατάρτιση των προγραμμάτων, η διάδοση του παρόντος νόμου, η εξεύρεση των φορέων υλοποίησης και η συνεχής συνεργασία μαζί τους.

4. Η ανεξάρτητη διοικητική αρχή με την ανάληψη των καθηκόντων της καταρτίζει ολοκληρωμένο επιχειρησιακό σχέδιο, στο οποίο, στο πλαίσιο των συμφωνιών με τους φορείς υλοποίησης, καθορίζονται τα εξής:

- α. παραλαβή και επεξεργασία των αιτήσεων των ενδιαφερόμενων,
- β. καταβολή της εγγύησης,
- γ. παραλαβή και επεξεργασία ενστάσεων και προσφυγών,
- δ. παροχή πληροφοριών για τα προγράμματα και την υποβολή αιτήσεων από τους ενδιαφερόμενους,
- ε. υπογραφή συμφωνιών με τοπικούς φορείς υλοποίησης,
- στ. επιλογή και καταγραφή επιλέξιμων δικαιούχων σε συνεργασία με τα αρμόδια Υπουργεία, τη Στατιστική Υπηρεσία και τις εφορίες,

ζ. επανεξέταση και ανανέωση ή διακοπή της παροχής, η. εποπτεία της διαδικασίας απόδοσης του εισοδήματος,

θ. έγκριση προγραμμάτων κοινωνικής και οικονομικής επανένταξης,

ι. αξιολόγηση των φορέων υλοποίησης και σύνταξη ανά εξαμήνο έκθεσης προόδου προς την ανεξάρτητη διοικητική αρχή.

5. Για την αποτελεσματική εκπλήρωση της αποστολής της και για τον περιορισμό του λειτουργικού της κόστους, η ανεξάρτητη διοικητική αρχή μπορεί να συνάπτει προγραμματικές συμφωνίες με δημόσιους οργανισμούς, περιφερειακούς και τοπικούς φορείς υλοποίησης και έχει την ευθύνη της ορθής εφαρμογής του μέτρου από τους συμμετέχοντες φορείς.

6. Η ανεξάρτητη διοικητική αρχή είναι αρμόδια να διερευνήσει μια υπόθεση όταν καταγγέλλεται ότι θίγονται ή παραβιάζονται δικαιώματα πολιτών από ατομικές διοικητικές πράξεις ή παραλείψεις υπηρεσιών, δύναται να ακυρώσει τις συμφωνίες και να επιβάλει κυρώσεις στους συνεργαζόμενους φορείς υλοποίησης, εφόσον διαπιστωθεί κακή εφαρμογή του νόμου.

7. Η ανεξάρτητη διοικητική αρχή παραλαμβάνει, ελέγχει και αξιολογεί τις εξαμηνιαίες εκθέσεις προόδου των φορέων υλοποίησης και εγκαθιστά σύστημα εξωτερικής

* Αντί της ανεξάρτητης διοικητικής αρχής μπορεί να προκριθεί και η δημιουργία οργανισμού με τη μορφή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

αξιολόγησης της αποτελεσματικής εφαρμογής του όλου θεσμού, στελεχωμένο με εμπειρογνώμονες και εξωτερικούς συνεργάτες.

8. Η ανεξάρτητη διοικητική αρχή έχει την υποχρέωση να υποβάλει στον Πρόεδρο της Βουλής ετήσια έκθεση, στην οποία εκθέτει το έργο της αρχής και αξιολογεί την εκτέλεση της νομοθεσίας. Η ετήσια έκθεση της ανεξάρτητης διοικητικής αρχής συζητείται στην αρμόδια διαρκή επιτροπή ή στη συνιστώμενη από τη διάσκεψη των Προέδρων επιτροπή για την περίπτωση αυτή.

9. Η ανεξάρτητη διοικητική αρχή με αφορμή διάφορα θέματα της επικαιρότητας, λαμβάνοντας υπόψη την πορεία του θεσμού και την κοινωνική πραγματικότητα ανιχνεύει τα αίτια της φτώχειας, συντάσσει ειδικές εκθέσεις κατά τη διάρκεια του έτους και διατυπώνει προτάσεις τροποποίησης του νομικού πλαισίου με στόχο τη βελτίωση του νόμου και την καλύτερη εφαρμογή του, τις οποίες κοινοποιεί στην κυβέρνηση και τους αρμόδιους φορείς υλοποίησης.

Άρθρο 13

Διασφάλιση εξατομικευμένης και προσωποποιημένης φύσης του θεσμού

1. Η ανεξάρτητη διοικητική αρχή λαμβάνει υπόψη την ανάγκη υποστήριξης των δικαιούχων από ειδικούς επισημονικούς συνεργάτες (κοινωνικούς λειτουργούς, ιατρούς, ψυχολόγους, εκπαιδευτικούς, νομικούς, οικονομολόγους κ.ά). Οι εξειδικευμένοι αυτοί λειτουργοί παρέχουν βοήθεια στους δικαιούχους στη βάση ενός εξατομικευμένου και προσωποποιημένου προγράμματος ενσωμάτωσης σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ.2.

2. Στα άμεσα καθήκοντά του περιλαμβάνονται:

- α. οι προσωπικές συνεντεύξεις για την επιλογή, κατάρτιση και πρόοδο του ατομικού προγράμματος ένταξης,
- β. η τακτική επαλήθευση και παρακολούθηση της συμμετοχής στο πρόγραμμα,
- γ. η εξεύρεση τουλάχιστον μιας θέσης εργασίας για το δικαιούχο εντός έξι (6) μηνών,
- δ. η παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης,
- ε. η παροχή υπηρεσιών κατ' οίκον σε δικαιούχους με σοβαρή ασθένεια ή αναπηρία.

Άρθρο 14

Πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος

1. Από την ημερομηνία ψήφισής του και για τρία (3) έτη θα εφαρμοστεί ο παρών νόμος πιλοτικά ώστε να εντοπιστούν και να καταγραφούν οι τυχόν δυσλειτουργίες του, το πραγματικό λειτουργικό κόστος του προγράμματος, ο συντονισμός των φορέων υλοποίησης και η πορεία του προγράμματος επανένταξης και κατόπιν τούτου στο αμέσως επόμενο στάδιο θα αναπτυχθεί σε όλη την επικράτεια.

2. Το συντομότερο δυνατό θα πρέπει το πρόγραμμα να υλοποιηθεί σε περιορισμένο αριθμό περιφερειών και θα εφαρμόζεται με ειδική χρηματοδότηση (άρθρο 15).

3. Τα πιλοτικά προγράμματα θα εκπονηθούν από την ανεξάρτητη διοικητική αρχή σε συνεργασία με τους φορείς υλοποίησης.

4. Η ανεξάρτητη διοικητική αρχή θα διανέμει τα προγράμματα, θα είναι αρμόδια για τον έλεγχο της διαδικασίας καθ' όλη την εξέλιξή της και θα συντάξει, έπειτα

από την ολοκλήρωση των πιλοτικών προγραμμάτων, ειδική έκθεση, την οποία θα παρουσιάσει σε ειδική συνεδρίαση της Ολομέλειας της Βουλής.

Άρθρο 15

Χρηματοδότηση του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος

1. Η δαπάνη για το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα βαρύνει τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

2. Από την ψήφιση του νόμου δεσμεύεται για σκοπούς υλοποίησης τουλάχιστον το 0,25% του ΑΕΠ. Το ποσό αυτό, εφόσον δεν απορροφηθεί στη διάρκεια ενός έτους, μεταφέρεται στον προϋπολογισμό του επόμενου έτους αθροιστικά.

3. Στη διάρκεια του πιλοτικού προγράμματος, το ανώτατο ύψος της δημοσιονομικής δαπάνης για τη χρηματοδότηση του μέτρου δεν θα υπερβαίνει το 0,5% του ΑΕΠ.

Άρθρο 16

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει με τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Το αργότερο το δεύτερο εξάμηνο του 2005, αφού προηγηθεί η ψήφισή του στο Ελληνικό Κοινοβούλιο και συγκροτηθεί ανεξάρτητη διοικητική αρχή για το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, πρέπει να ολοκληρωθεί η διαδικασία υπογραφής συμφωνιών με τους περιφερειακούς και τοπικούς φορείς υλοποίησης, να κατατεθούν οι αιτήσεις αποδοχής του βοηθήματος και να δημοσιευθούν κατά περιφέρεια, νομό και δήμο οι τελικοί κατάλογοι των δικαιούχων της εγγύησης.

Αθήνα, 21 Ιουλίου 2004

Οι προτείνοντες βουλευτές

Γιάννης Δραγασάκης
Αλέκος Αλαβάνος
Φώτης Κουβέλης
Αθανάσιος Λεβέντης
Ασημίνα Ξηροτύρη – Αικατερινάρη
Νίκος Κωνσταντόπουλος